

hans Tale er meddelt udtrykkelig som Programtale, og hvoraf det fremgaar, at det er den i Forvejen nedskrevne Tale, som meddeles, saaledes at der ikke kan opstaa Formodning om, at dette Referat er farvet enten til den ene eller til den anden Side. Da nu netop det ærede Medlem fremdrog saa stærkt, at der skulde være udtalt i denne Tale en Mistillid til eller en Misfornøjelse med den Maade, hvorpaa Landboforeningerne hidtil have varetaget Husmændenes Tarv, haaber jeg, at den højtærede Formand vil tillade mig at oplæse et Par Linier af denne Programtale. Det er ganske rigtigt — for at give det ærede Medlem alt, hvad der tilkommer ham —, at Taleren har spurgt: Hvad ville Husmændene? Vi ville være myndige! — Endvidere; Vi ville staa paa egne Ben! Husmændene skulle samle sig, Husmændene skulle styre sig selv, Husmændene skulle lede sig selv! Saa vender han sig til den Virksomhed, der hidtil har været udfoldet fra Landboforeningernes Side, og han udtaler da følgende: „At der ogsaa har været nogen Utilfredshed med det Formynderskab, vi hidtil have levet under, skal der ikke lægges Skjul paa; thi i mange Egne har der blandt Husmænd været ikke liden Utilfredshed med, at de Midler, der fra Statens Side ydes til Husmandsbrugets Fremme — Præmier og Rejser — skulle forvaltes af de større Jordbrugere; men paa den anden Side skal det nævnes, at mange Landboforeninger have løst denne Opgave med saa stor Interesse og Forstaaelse, at Husmændene fuldt ud have paaskønnet dette. Og her ved vort første Møde paa Sjælland skal der fra Husmændene udtales Tak og Paaskønnelse til de sjællandske Landboforeningers Husmandsudvalg for det store og dygtige Arbejde, disse have udfoldet, ikke mindst fordi Indførelse af Præmielaan er bleven saa omfattende benyttet; og en særlig Tak skal bringes de Udvalgsformænd, der vise deres Interesse ved at komme til de rejsende Husmands Møder, og ikke mindst til dem, der som Førere følge Husmændene. . . .“

Jeg har villet oplæse dette, for at det ærede Medlem heraf kan se, at han i Virkeligheden er paa Vildspor, og at der hos Husmændene, i alt Fald hos Husmændenes Ordførere, er en Følelse af Taknemmelighed lige over for Landboforeningerne ogsaa paa Øerne, paa Sjælland, for det Arbejde, der er udført.

K. M. Klausen: Jeg vil takke det ærede Medlem for Slagelse (Bing) for det Citat, han oplæste, fordi det er saa fuldstændig i Overensstemmelse med, hvad jeg har sagt. Det første, Ordføreren sagde dernede, var: Nu ville vi være myndige, nu ville vi staa paa egne Ben, nu ville vi styre vore egne Sager, nu ville vi ikke have mere af Jeres Formynderskab, vi ere utilfredse med det Formynderskab! Og efter at have uddelt saadanne Lussinger til Landboforeningernes Bestyrelse, udtaler han ganske vist en Tak bagefter. Men hvis det ærede Medlem for Slagelse havde læst videre, vilde han have set, at netop det, som er Grundtanken i hele det Foredrag, er det, at vi skulle være selvstændige, vi kunne ikke være tjente med at have Landboforeningerne til vor Formynder! — Jeg har ikke det Skrift nærværende; jeg har læst det, men det er nogle Maaneder siden, saa jeg husker det ikke saa nøjagtigt; men saa vidt jeg erinder, paaviser han netop Tilfælde, hvor Husmændene ere bleve brøstholdne gennem det Formynderskab, som Landboforeningerne have udøvet. Saa jeg synes rigtignok, at det Citat, som det ærede Medlem kom med, skulde han fra sit Standpunkt helst ikke være kommet frem med, for det godtgør netop Berettigelsen af det, jeg har sagt.

Borgbjerg: Den Debat, her er ført om Husmandsspørgsmaalet, og den Lidenskab, som det har vakt, har interesseret mig og jeg tror alle overordentlig og den er overordentlig karakteristisk. Den viser jo, at vi her ere ved et brændende Spørgsmaal, at vi ere ved et Vendepunkt i den socialhistoriske Udvikling, idet ny Samfundsklasser ere ved at rejse sig.

Naar jeg bad om Ordet, var det for at gøre et Par Bemærkninger til den højtærede fungerende Landbrugsminister, der ytrede, at han var en daglig og flittig Læser af „Socialdemokraten“. Det ved jeg, han er; det glæder mig som Medarbejder ved dette Blad, men jeg maa beklage, at den højtærede fungerende Landbrugsminister vistnok er om ikke den tungnemteste, saa dog en af de mest tungnemme Læsere af dette udmærkede Blad. Den højtærede Landbrugsminister er en ypperlig Mand i mange Henseender, han er en forholdsvis taalelig god Jurist, og han er en særdeles praktisk Forretningsmand, men der er en Brist ved hans Kultur, han mangler historisk Sans, han mangler socialhistorisk Viden. Han er jo nu bleven assisteret fra saa mange Sider her i Salen,